

Avd: Strategisk samhällsplanering
Handläggare: Monica Lindqvist

Miljö- och energidepartementet
Kemikalieenheten
103 33 Stockholm

Borås Stads remissyttrande över Naturvårdsverkets redovisning för åtgärder för minskad nedskräpning

(Ert Dnr M2016/02523/Ke)

I anledning av remiss daterad den 14 december 2016, där Borås Stad har erbjudits möjligheten att avge synpunkter, avseende rubricerad remiss inkommer Borås Stad med följande yttrande. Som ett led i beredningen av ärendet har yttrande inhämtas från Fritids- och folkhälsonämnden, Tekniska nämnden, samt Miljö- och konsumentnämnden, samt Borås Energi och Miljö AB. Borås TME AB har avstått från att yttra sig.

Sammanfattning

Borås Stad är i huvudsak positiv till kommitténs förslag dock med följande kommentarer och synpunkter.

Borås Stad anser att brottstypen nedskräpningsförseelse bör innefatta även fimpar och snus. I Borås genomförs sedan 2012 skräpmätning årligen och det skräp som utgör det största problemet är just fimpar och snus. Samtliga andra skräptyper minskar år för år medan problemet med fimpar och snus fortsätter öka. I skräpmätningen 2016 utgjorde fimpar och snus ca 70% av den totala nedskräpningen. Nedskräpningsboten bör användas så konstruktivt som möjligt, vilket innebär att personen som erappats med att skräpa ner blir tillsagd och får en möjlighet att handla rätt innan hen får en bot. Risken att lagföras för nedskräpning bedöms vara marginell. Möjligheterna att nå såväl signalvärde som allmänpreventiv inverkan förutsätter samtidigt att lagstiftningen tillämpas i större utsträckning än idag. Att först behöva ta fram underlag kring cigarettfimparns skada på miljön för att kunna motivera sanktioner, anser Borås Stad omotiverat, då denna koppling inte görs kring annat skräp som redan har straffsanktioner. Borås Energi och Miljö AB deltar i "Borås rent och Snyggt" och bolaget framför mycket tydligt ett önskemål om att cigarettfimpar och snuspåsar inte längre ska betraktas som "ringa nedskräpning". (Bolagets sorteringsguide informerar om att snus och cigarettfimpar ska hanteras som brännbart hushållsavfall, i vit påse som samlas in.) För att poängtera att nedskräpning med fimpar och snus är oacceptabelt, eftersom det påverkar miljön för samtliga, människor och djur i det offentliga rummet, så bör nedskräpning med cigaretter och snus kunna botbeläggas såväl som övrig nedskräpning.

Det nationellt förebyggande arbetet bör i större utsträckning kompletteras med lokalt förebyggande arbete. Det är i människors vardag som vi kan skapa förändring. Det krävs både förutsättningar att göra rätt för sig, ökad kunskap och motivation att minska nedskräpningen och bidra till en bättre miljö. Det innebär att de nationella aktörerna behöver samarbeta med kommuner ännu mer för att hitta lösningarna på lokal nivå, till exempel till återvinningsstationer beroende av de boendes förutsättningar att transportera sig med bil eller till fots. Större resurser också behöver läggas på attityd- och beteendefrågor så att mindre skräp hamnar på fel ställe. Det behövs ett mer offensivt arbete på nationell nivå. Nedskräpningen pågår här och nu och då är det allt för defensivt att hänvisa till pågående diskussioner i EU om producentansvar för finansiering av nedskräpningsförebyggande information. Nedskräpningen innebär stora kostnader för kommunerna. Allt större resurser läggs på att städa efter nedskräparna.

Borås Stad anser att miljöpåverkande åtgärder som kan bli föremål för miljöprövning passar bättre att inordnas i Miljöbalken, än i lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning. Eventuella förändringar av lagstiftning kräver en samordning med övrig lagstiftning såsom Miljöbalken, Plan- och bygglagen, Renhållningslag och Väglag. Sistnämnda lagstiftning syftar precis som gatuhållningslagen till att förebygga olägenheter för människors hälsa vad avser renhållning inom vägområde. Borås Stad efterlyser också en lösning av problem med tillfälliga otillåtna skyltar som sätts upp utmed det kommunala vägnätet, vilka bidrar till nedskräpning, är förfulande och påverkar trafiksäkerheten på ett negativt sätt. Kommunala väghållare behöver en möjlighet att agera på ett effektivare sätt än idag.

Allmänt anser Borås Stad är det positivt om kommuner och myndigheter i större utsträckning tar ansvar för renhållning av naturmiljöer där allmänheten får färdas fritt. I Borås har Miljöförvaltningen och Borås Energi och Miljö AB skapat rutiner för hur nedskräpning ska hanteras beträffande nedskräpning på naturmark där allmänheten har tillträde eller insyn till och där fastighetsägaren inte har gjort sig skyldig till nedskräpningen. Borås Energi och Miljö har enligt rutinerna ansvar för uppstädning av naturmark. Detta gäller både kommunalägd mark och privatägd mark, där kommunen bekostar städningen, dock utförs ingen bortforsling av övergivna fordonsvrak i naturmark på kommunens bekostnad. Samverkansgruppen *Borås Rent och Snyggt* finns för att skapa en renare och tryggare miljö i Borås. Övergivna bilar är ett problem, särskilt som de ofta blir stående en längre period utan åtgärd. Det saknas möjlighet i lagstiftningen att på ett enkelt sätt bortforsla övergivna fordon och därefter hantera kostnadsfrågan. Borås Stad vill poängtera vikten av att det är enkelt och kan gå snabbt för kommunen eller annan fastighetsägare att bli av med fordonsvrak.

Ur ekologiskt perspektiv innebär Naturvårdsverkets förslag enbart positiva effekter på möjligheter att motverka skada på växt- och djurliv och naturmiljö i övrigt.

Ur ekonomiskt perspektiv kan i vissa fall Naturvårdsverkets förslag bli en innebära ökade kostnader för kommunen då det medför en tydligare gränsdragning och att kommunen får utökat ansvar för att åtgärda nedskräpade ytor. Om Naturvårdsverkets förslag innebär att bortforsling av fordonsvrak ska innefattas av kommunens renhållningsansvar, ger detta i sin tur en ökad kostnad för kommunen.

Ur socialt perspektiv kan Naturvårdsverkets förslag bidra till en känsla av ökad trygghet som gynnar alla, men företrädesvis tjejer, vilka oftare upplever en känsla av upplevd otrygghet. Nedskräpade områden bidrar ofta till att orsaka ytterligare nedskräpning och skadegörelse. Ett aktivt arbete med att skapa renare miljöer bidrar till ökad trivsel.

Borås Stad anser att Naturvårdsverkets redovisning för åtgärder för minskad nedskräpning är ett steg i rätt riktning för att minska och åtgärda nedskräpning.

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Olsson
Kommunstyrelsens ordförande

Bengt Himmelmann
Chef Strategisk samhällsplanering